

EDUCACION AMBIENTAL EN NAVARRA

LUIS GARCIA BONA

Navarra, como otras Comunidades, presenta una serie de problemas ambientales, cada vez más considerables, deforestación, erosión, contaminación de las aguas, contaminación de suelos, depredación de la naturaleza, consumismo, falta de respeto por las plantas, animales, rocas, etc...

Todos estos problemas exigen:

- 1) Medidas Legales, mucha de las cuales ya se han tomado
- 2) Educación ciudadana, llamámosle E. Ambiental.

La E.A, debe ir dirigida a todos los ciudadanos

Estudiantes	Dto. Educación y colaboradores Otras Instituciones
Profesorado	Dto. Educación y colaboradores
Jóvenes	Servicios de Juventud
Adultos	Asociaciones y Grupos ecologistas Medios de Comunicación Servicio de Medio Ambiente Otras Instituciones

Profesionales y Técnicos Servicio de Medio Ambiente

La E.A. persigue:

- Sensibilización
- Conocimientos
- Actitudes
- Aptitudes
- Participación

En el campo de los conocimientos:

- El Currículo de Navarra contempla especialmente en las Areas de Ciencias de la Naturaleza, Ciencias Sociales y Conocimiento del Medio los contenidos más relevantes.
- Se organizan diversas actividades de formación de profesorado.
- Las Asociaciones y Grupos ecologistas organizan igualmente actividades formativas (cursillo, conferencias, semanas, campañas, ...)
- Los Medios de Comunicación

En el campo de la sensibilización y las actitudes

- Para llegar a la conciencia, dos vías:
 - 1) Se tiene el problema en casa
 - 2) Se ha conocido de una manera muy vivencial el problema
- Se intenta promover metodologías innovadoras que desarrollen el sentido crítico de los alumnos, la reflexión y sean más vivenciales (Juegos de simulación o de roles, modelización, observación e interpretación de paisajes, actividades en el medio...)
- Se organizan diversas actividades de formación de profesorado
- Se promueven y apoyan humana y económicamente proyectos innovadores en Centros escolares

- Se intenta crear nuevos equipamientos de apoyo a la Escuela
- Las Asociaciones y Grupos ecologistas desarrollan igualmente campañas de sensibilización y constituyen foros de discusión para los ciudadanos.

En cuanto a la participación

- En buena parte es la finalidad última.
- Desde Educación se promueve la actuación de la Escuela en su entorno
- La Escuela debe poner las condiciones adecuadas para propiciar la participación del alumnado.
- Desde Medio Ambiente se financian Campañas, estudios y otras actividades.
- Desde otras Instituciones se hacen igualmente apoyos puntuales para intervenciones en el medio de la Escuela y se hacen intervenciones directas o a través de Grupos o Asociaciones.

• Las Asociaciones y Grupos ecologistas constituyen vehículos para facilitar la participación en la elaboración de las leyes, realización de algunas investigaciones, intervenciones directa en el medio, etc,...

En todo este contexto las Administraciones públicas deben llevar a cabo una misión de apoyo tanto a la Escuela como a los Grupos y Asociaciones ecologistas para que puedan desarrollar las funciones arriba mencionadas. Estos apoyos deben ser humanos, económicos, físicos e incluso morales para potenciar la acción e innovación de todos estos agentes sociales.

INGURUGIROARI BURUZKO MAHAINGURUA

JOSEP JUNI

Ingurugiro Hezkuntze (IH) eskolan

Hezkuntza ertaina ikuspuntutik, ingurugiro hezkuntza, oso zabalpen ezberdina izan du bai denboraz begiratuta, bai eta, eskola batetik bestera. Gaurregungo egoera zein den aztertzeke komenigarria da lehen ere zer egoera izan duen analizatzea. Eskematikoki zera esan dezakegu:

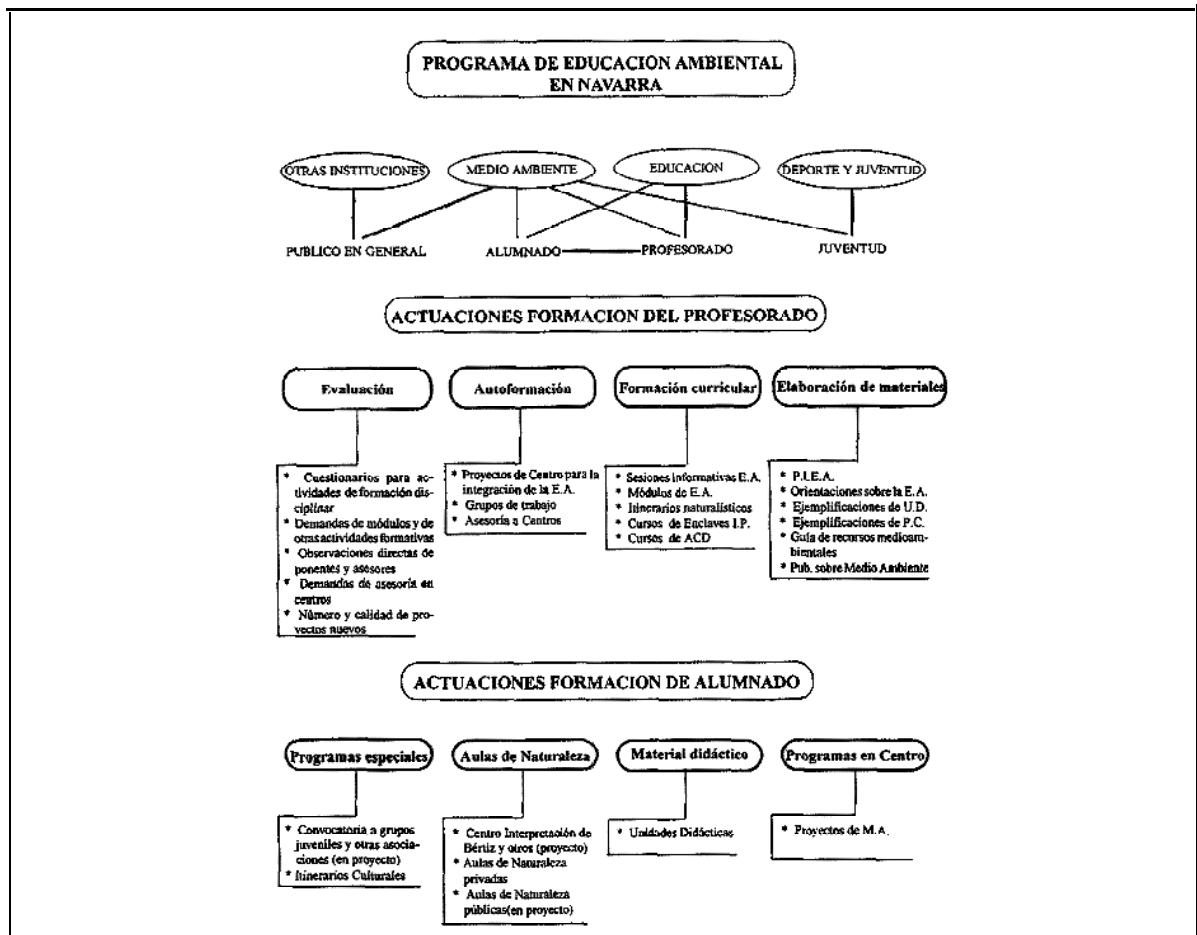
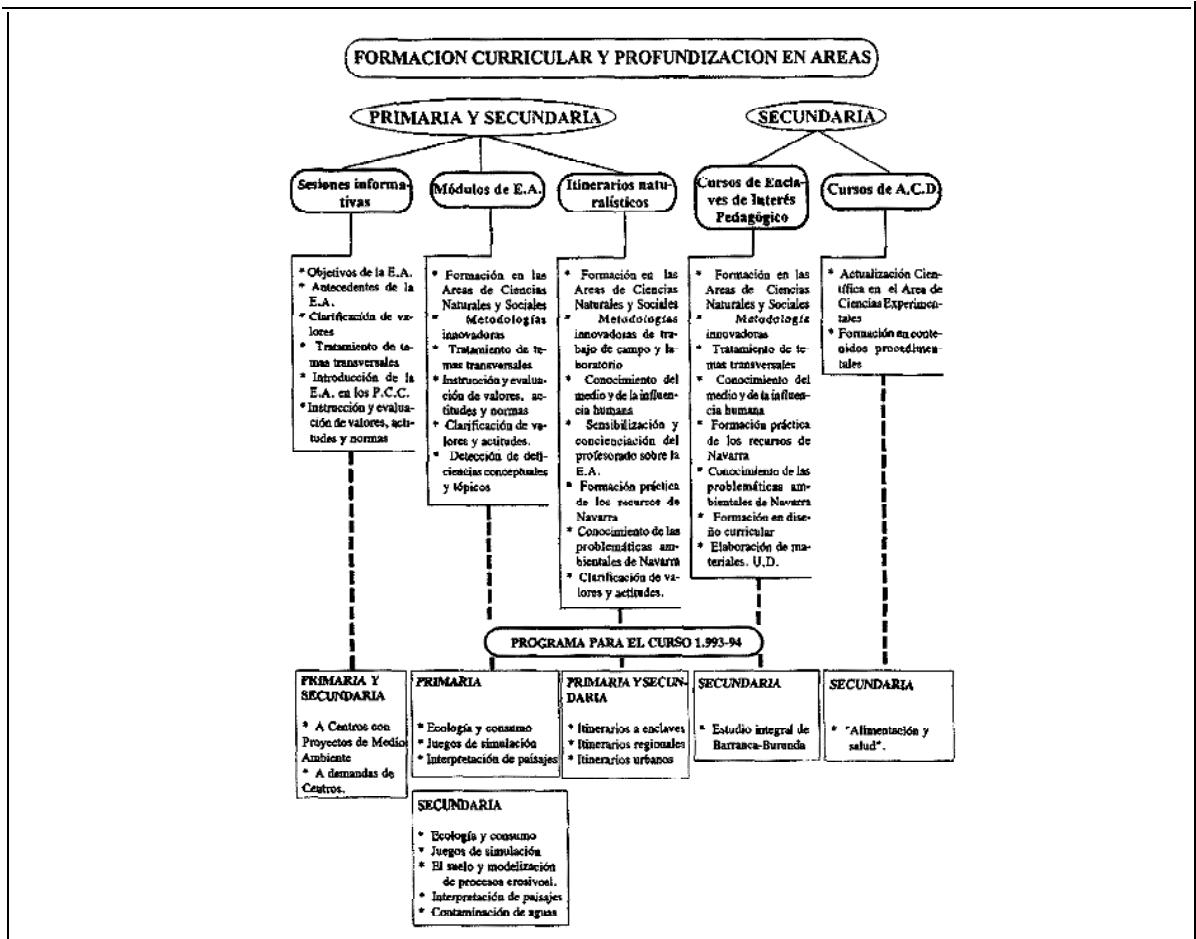
Erreforma baino lehen

Nola izan da prozesua

- IHren edukinak ez zeuden programetan sartuak.
- Irakasle bakar batzuk, orokorrean indibidualki, aurrera eramaten zuten.
- Prozesua ez da zuzendurik izan, oso ezberdina leku batetik bestera, aztertzeke zaila.

Inplantazio horren faktore

- Programa oso akademikoak ziren, errealitatetik oso urrun, IH oso tresna baliagarria zen errealitatea geltan sartzeko.
- Metodologia berriak esperimintatzeko beharra, klase tradizionaletik ateratzeko.
- Gizartean ingurugiro arazoak nagusitzen joan dira.
- Administrazioak emandako diru laguntzak prozesua bultzatu du.

- Ingurugiroari buruzko ihardunaldi eta kongresuen antolakuntza.
- Baliabide eta aholkurako zentroen sorkuntza (PAT/COP, CEIDA).

Zer bide jarraitu dira

- Ingurugiroa, ikasteko tokia bezala: *hezkuntza ingurugiroan* (ibilaldiak,...).
- Ingurugiroa, bera ezagutzeko helburua bezala: *ingurugiroari buruzko hezkuntza*.
- Ingurugiroa, horri buruz dauzkagun ideiak, jarrerak aldatzeko: *ingurugiroaren aldeko hezkuntza*.

Erreforma ondoren

Nola gelditu da

- Curriculum-ean barruan sartuta dago. Ikasleak formatzeko xedea du.
- Zehar lerroa bezala, arlo guztiak inplikaturik.
- IH, DBHaren edukinekin bat dator, biak edukin kontzeptuala, prozedura eta jarrerazkoak lantzen bait dituzte.
- IHren helburu nagusia ingurugiroari buruzko jarreraren aldaketa da, DBHn ere baloreen tratamendua, berria eta inportantea da.
- OCDn, irakasle mailan talde-lana oso inportantea jotzen da, IHN bere izaera disziplinartekoa ere garrantzitsua da.

Zer bide hartu da ardatz bezala

- *Ingurugiroari aldeko hezkuntza* lerro nagusia da.

Gaur egungo eskolako egoera/beharrak

Zeintzuk dira IH eskolan aurrera eramateko izango ditugun beharrak? Zeintzuk ditugu jada? Ondoko lerrotan inportanteenak eta arinetan aztertzen dira.

Infraestruktura

- Eskolatik kanpoko ekintzak burutzeko zentro ugari daude.
- Zentro dinamizalea dugu CEIDA hain zuzen.
- Bibliografia aldetik ugaria da, bai liburu, bai aldizkari, bai eta egunkariko berri mailan ere.

Zoritxarrez *euskara mailan arazoa larria dugu* liburu, bideo, etabarreko baliabideak oso eskasak bait dira. Maila honetan, beharrezkoa da materiala sortzea, gelako liburutegi zabala edukitzea beharrezko baldintza delako, erreformak eskatzen duena ikusita.

Diru-laguntzak

- Ba dago, gela edo zentro mailan esperientziak aurrera eramateko, bai Ingurugiro saila, baita Hezkuntza sailak ematen duena ere. Diru-laguntza hauek zenbait kasutan talde dinamitaren bultzatzaile bezala har daiteke.

Irakasleen formakuntza

- Dударik gabe punturik inportanteena da. Formakuntza maila ezberdinetan, talde-lana, baloreen irakaskuntza, IHko edukin kontzeptualak, gelako lan—metodologia, besteak beste.

Arazo batzuk planteiatzen dira, alde batetik *zer nolako formakuntza-eredu jarraituko den*, ikastaro teknikoak, bakarka

mailan/zentro mailan,..., bestetik, kontutan hartu behar da *IH aurrera eramateko behar diren kontzeptuak ikastea ez dela arazorik larriena, gelan, irakasle-taldeetan, zentroan, etabarran nola antolatu baizik*.

Materiale didaktikoa

- Irakasleentako eredu bezala har ditzaken materialak sortzea oso inportantea jotzen dugu, materiale hauek sortzeko irakasle-taldeak bultzatzea beharrezkoa delarik. Zentzu honetan lehen aipaturiko diru-laguntzak aproposak izan daitezke.

Bide honetan esan behar da, *inportante dela* esparru hau jorratzea, *eredu aniztasunik ez* badaude, editorialek argitaratutako liburuak soilik, irakasleen erreferentzia puntua izango bait dira.

Ondorioak

Aztertu dugunez, bidea jada hasita dago, badugu esperientziarik, infraestruktura ere badago, teoria ere finkaturik daukagu eta zenbait eredu ere agerian daude.

Arazoa da batez ere, erreformarekin batera hezkuntza mailan sartu diren kontzeptu berriak barneratzea, hala nola, zehar lerroak, irakasle lan-taldeak, gelako talde dinamika, ebaluazioa,...

INGURUGIRO-HEZIERA-RI BURUZKO MAHAI INGURUA

TERESA NUÑO

E.H.U.ko Matematikaren eta Zientzia Esperimentalen Didaktika Saila.

Arabako Irakaslegoaren Unibertsitate Eskola.

Ingurugiro-Hezieran Euskal Herriko Unibertsitateak jokatzen duen papeari buruzko gogoeta batzuk plazaratzen saiatuko naiz, Irakaslegoaren Hasiera - eta Etengabeko Prestakuntzaren ikuspuntutik nagusiki; halaber Ingurugiro-zientziei buruzko prestakuntza ere aztertuko dut.

Euskal Herriko Ingurugiro-Heziketaren II. Ihardunaldien¹ Unibertsitatea lan taldearen ondorioetan biltzen denez, *Unibertsitatearen zeregina Ingurugiro-Heziketan honako alor honetara zuzendu beharko litzateke:*

- Irakaslegoaren Hasierako eta Etengabeko prestakuntza*
- Ingurugiroan bereziki eskuartzen duten teknikoaren prestakuntza (ingenierariak, teknikoak, gestoreak, arkitektoak, abokatuak, ekonomilariak, etabarrak)*
- Irakaskuntza ez eratu.*

A) Irakaslegoaren prestakuntzari dagokionez daukagun egoera aztertzen saiatuko naiz.

— *Irakaslegoaren Hasiera-Prestakuntzarako* Unibertsitate Eskolek (Magisteritza Eskolek) eta Hezkuntza Zientzien Fakultateak, beraien Ikasketa-planetan biltzen denaren araueraz, ezer gutxi egin dute Ingurugiro-Heziera garatu eta aurrera eramateko beharrezkoak diren gaitasunak eta jarreak

1. Ingurugiro Heziketaren II Ihardunaldiak, 1991 eko urriak. Bilbo.